

Vài cảm nghĩ

về XÃ-HỘI VIỆT-NAM NGÀY TRƯỚC và XÃ-HỘI HOA-KÝ NGÀY NAY

(Viết tặng các cháu của AHCC)

T.S.H. (CA)

Mỗi xã-hội đều có những phong-tục, tập-quán hay dở lẩn-lộn. Đối với người Việt-Nam từng quen sống với xã-hội Không-Mạnh cũ thì khi đụng chạm với nền văn-hoa Hợp chúng quốc Hoa-Ký, chúng ta ~~không~~ nào tránh khỏi một vài điều khó chịu; tuy nhiên dù muôn dù không, chúng ta đã di tản vào miền đất tự do này thì chúng ta phải nhận nại có gắng vượt qua mọi trở ngại, làm sao trong khi hội nhập vào xã-hội mới này mà vẫn giữ được các giềng mồi phong tục tốt đẹp của xã-hội VN ngày trước thi thật không gì quý bằng...

Thật vậy, lịch sử nước Việt-Nam có từ đời Hồng-Bang cách đây hơn 4000 năm là lịch sử của một nước luôn luôn phải đấu tranh để tồn tại. Suốt hơn một ngàn năm bị giặc Tàu đô hộ, Tổ tiên ta đã cố gắng giữ gìn văn hóa phong tục của mình, dù cho người Tàu có muốn đồng hóa cũng không được. Tổ tiên ta vẫn nói tiếng Việt, tuy phải dùng chữ Hán làm văn tự cho đến cuối thế kỷ 19, nhưng thi phú, kiệt tác văn chương vẫn làm bằng văn nôm như các truyện Kim Vân Kiều, Chinh Phụ Ngâm, Cung Oán Ngâm Khúc, v.v... nhứt là các câu ca-dao, đồng-dao là cả một nền văn-hoa bình dân phong phú được lưu truyền muôn thuở. Lẽ dĩ nhiên vì sống chung với người Tàu gần 10 thế kỷ nên phong tục của chúng ta có nhiều điều giống của Tàu và xã-hội của chúng ta cũng được xây dựng trên căn bản học thuyết Không-Mạnh, lấy GIA-DÌNH làm căn bản lấy QUÂN SỰ PHỤ làm thủ bắc, lấy SĨ NÔNG CÔNG THƯƠNG ân định giá trị nghề-nghiệp.

Về gia-dình, quan niệm của người Việt-Nam cho việc nuôi con là một bôn phần thiêng liêng, đứa con sau này nên người được là một vinh dự chung cho gia đình; đứa con hư hỏng là một sỉ nhục cho cả gia tộc. Do đó, ngày nào con chưa trưởng thành là cha mẹ,

nếu có đủ phuơng tiện vẫn còn nuôi nấng chăm sóc dù cho con có trên 18 tuổi cũng vậy. Hy vọng của cha mẹ là khi về già có con cháu phung duồng: an ủi, chăm sóc khi đau ốm, bệnh tật; chôn cất khi chết chóc vì các cụ xưa cho là đại bát hạnh nếu phải "sinh vô gia cư, thác vò địa tang."

Tinh phu tu, tinh mau tu trong xã hội VN rất quan trọng. Cha mẹ thường hy sinh hạnh phúc cá nhân cho con cái, lây sự vui mừng của con cái làm hạnh phúc của chính mình. Đôi lại, con cái thường xem: "Công cha như núi Thái sơn,

Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra.

Một lòng thờ mẹ kính cha,

Cho tròn chủ Hiếu mới là đạo con".

Còn nghĩa phu thê thi thât là tè nhị, bao la; nếu người chồng lo việc ngoài đời thi người vợ giữ việc tè gia, miễn sao trong âm ngoài èm, chứ không phân cách so bì. Vợ chồng tướng kinh, tướng trọng, người chồng đóng vai nhạc trưởng, người vợ làm bà quản lý, tinh nghĩa đậm đà, kêu nhau bằng "minh", coi nhau tuy hai mà một, gắn bó nhau suốt đời, luôn luôn lo giữ gìn tư cách để gia-tộc khỏi mang tiếng thị phi, lây việc để cái sanh con nối dõi tòng đường làm vinh dự; do đó tránh được những vụ ly dị bắc đồng, làm hỏng cả giềng môi trật tự gia đình, con cái không nái nướng tua, biến thành những kẻ hàn đội.

Qua đây, sống trong một xã hội máy móc viễn đai, đời sống gia đình Việt-Nam nói chung không làm sao khỏi bị ảnh hưởng. Thật ra trong xã hội Mỹ vẫn có đủ những thành phần tốt xấu như bất cứ xã hội nào khác, nhất là Mỹ lại là một Hợp chúng quốc, vì vậy ở đây không có ai thuận túy là người Mỹ cả mà chỉ có những người Mỹ gốc Anh, gốc Mĩ, gốc Tau, gốc Nhật v.v..., những người tuy gốc gác khác nhau nhưng đã sống chung với nhau được trên 200 năm nay ở tận lục địa này là nhờ có chung một tinh thần ham chuộng và tôn trọng tự do. Chính hai chữ tự do đáng quý này đã làm cho nước Mỹ giàu mạnh nhứt thế giới ngày nay nhưng cũng hai chữ tự do này đang đưa nước Mỹ đi dần vào con đường tinh cảm thác loạn mà một số thực giả đang kêu gọi chấn hưng đạo-đức. Có lẽ vì tổ chức xã hội Hoa-Kỳ quá rộng lớn đòi hỏi mọi thứ phải sắp đặt tinh toán một cách máy móc nên đời sống tinh cảm đã bị chi phối, cha mẹ có phần cha mẹ, con có phần con, tình hiếu lat-leo mỗi năm chỉ có một ngày "father day" hay "mother day", rồi thi

cuanh năm suốt tháng trai gái tuy gọi nhau là bạn (boy friend, girl friend) mà sống với nhau như vợ chồng, tiền dâm hậu thú, đến ngày đám cưới chả có ý nghĩa gì cả; và vì đến với nhau dễ, không có lý do ràng buộc nên bỏ nhau cũng dễ dàng (easy come, easy go). Ngoài ra ngày xưa người ta thường nói "uông nồng nhỏ" nguồn" chủ bảy giờ ở xứ Mỹ này, ngoài một số gia đình còn căn bản nè nèp, xã hội vật chất đã xúi dục cho một số bạn trẻ "ăn cháo đá bát" như ở nhà thì coi thường cha mẹ làm như chúng nó đực đất mà lên, cái gì cũng biết hết, biết rõ; đến trường thì chả coi thầy giáo ra gì hết, đâu còn thời "nhất tự vi sù, bán tự vi sù"; chỉ đến khi nào đi xin việc làm mới biết nghe lời ông chủ, sò ông chủ, dù là nghe là sò một cách miễn cưỡng, bởi vì nếu không thi se mệt sò lám. Thật là ai trả tiền, người ấy chỉ huy.

Kết luận, gia đình là nền tảng của xã hội. Quan niệm về gia đình đã thay đổi theo thời gian và theo tiến trình của sự mở mang trí tuệ con người cũng như quan niệm về xã hội biến chuyển từ căn bản nông nghiệp qua thời đại nguyên tử, đặt nặng vấn đề tự do cá nhân, nam nữ bình quyền lên trên hết. Và vì cha mẹ đều hướng ra ngoài xã hội nên con cái không có ai săn sóc kỹ càng, con nhỏ thì đem gởi nhà giữ trẻ, con lớn thì tự do chòi bời. Do đó nếu nhà nào có con cái học hành đỗ đạt, lập gia đình đúng đắn, đó là nhà có đai phuộc.

Đối với người Việt Nam chúng ta, việc cần thiết là phải biết tự chế, thông cảm lẫn nhau, dùng quá cầu nề lè lối cũ, cũng dùng quá buông tha theo đột sốn mới, ràng gìn giữ những cái hay cái đẹp của cả hai xã hội hầu bảo vệ danh dự gia đình và hạnh phúc chung. Được vậy thì dù có hội nhập vào xã hội Mỹ này, chúng ta vẫn không hổ thẹn là người Mỹ gốc Việt-Nam với 4000 năm văn hiến, chứ không phải là thủ dân tộc gốc, tha phuông cầu thực.//

CHUYỆN VUI

ĐÓI TÊN : (lưu ý các bạn đang xin quốc-tịch)

"Chàng họ Vũ von gióng hào-khiết."

Khi lấy quốc-tịch Mỹ, ngày đêm suy nghĩ một tên mới cho mình để bạn bè Mỹ và Việt đê kêu.

Sau cũng chọn tên " Robert " vì các lý do sau đây :

- Nhiều danh nhân có tên Robert như Robert Kennedy, Robert Taylor....
- Về VN, bà con kêu " thằng BÉ " cũng đê.

Khi vào sở lâm, báo tin việc đổi tên, bạn bè Mỹ hoan hô nhiệt liệt :

" Congratulation ! BOP VŨ."